

Asia: VN/30743/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräistä leikkauksista ja lääketieteellisistä toimenpiteistä sekä luonnoksista erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetuksen ja päivystysasetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit ehdotetusta leikkauksista ja tiettyjä lääketieteellisiä toimenpiteitä koskeva valtioneuvoston asetuksesta. Onko ehdotettu asetusta selkeä ja toimeenpantavissa, ja onko siinä huomioitu oleelliset asiat? Ellei mielestänne ole, miten sitä pitäisi muuttaa?

-

Kommentit erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetuksen 4 §:n muutosehdotuksesta (psykoterapeuttisiin ja psykososiaalisiin menetelmiin liittyvä työnjako)

"Terveystieteidenhuoltolaissa on tullut 1.5.2025 voimaan sääntely, jonka mukaan lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten perusterveydenhuoltoon kuuluva lyhytpsykoterapia tai psykologiseen vuorovaikutukseen perustuva määräämukainen ja aikarajoitteinen psykososiaalinen hoito on aloitettava 28 vuorokauden kuluessa siitä, kun tarve tällaiselle hoidolle on todettu, jolleivät lääketieteelliset, hoidolliset tai muut vastaavat seikat muuta edellytä (niin sanottu lasten ja nuorten terapiatakuu). Erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetukseen ehdotettu muutos liittyy psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arvioinnin ja osaamisen ylläpidon ja menetelmien käytön työnjakoon liittyy lasten ja nuorten terapiatakuulainsäädännön toimeenpanoon, joskin koskee kaiken ikäistä väestöä. "

Asetustavoitteita koskevassa lausuntopyynnössä todetaan tavoitetekstinä: "Psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arvioinnin ja osaamisen ylläpitoa koskevalla muutoksella tavoitellaan koko Suomessa yhdenvertaista palvelua ja vaikuttavien menetelmien käyttöä palvelujärjestelmässä sekä korostetaan yliopistollisten sairaaloiden koordinaattorin roolia yhteistyöalueillaan..

Kommentti:

1.5.2025 tekstissä mainittu ilmaisu "lyhytpsykoterapia tai psykologiseen vuorovaikutukseen perustuva määrämuotoinen ja aikarajoitteinen psykososiaalinen hoito" rajaa sanontana pois pitkäaikaisemman psykoterapian mahdollisuuden harkitsemisen jo hoidon alkuvaiheessa.

Asetustavoitteen kohdalla tämä rajoite tulisi huomioida esimerkiksi muuttamalla sanonta "vaikuttavien menetelmien käyttöä palvelujärjestelmässä" esimerkiksi muotoon: "vaikuttavien lyhytpsykoterapeuttisten ja niihin tarvittaessa liittyvien pidempikestoisten psykoterapiamuotojen harkitsemista jo hoidon alkuvaiheessa."

Asetustavoitteena tekstissä todetaan myös, että muutoksella tavoitellaan koko Suomessa yhdenvertaista palvelua. Suomi on kaksikielinen maa, jossa ruotsinkielisen väestön osuus on 5,2%. Heidän mahdollisuutensa saada omalla äidinkielellään lyhytpsykoterapiaa tai psykologiseen vuorovaikutukseen perustuvaa määrämuotoista ja aikarajoitteista psykososiaalista hoitoa tulisi huomioida lausunnossa. Lausuntoon voisi lisätä kieltä koskevan lauseen.

Erikoissairaanhoidon keskittämissetukseen ehdotettu muutos liittyen psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arvioinnin ja osaamisen ylläpidon ja menetelmien käytön työnjakoon liittyy lasten ja nuorten terapiatakuulainsäädännön toimeenpanoon, joskin koskee kaiken ikäistä väestöä. "Muutoksessa tulisi myös huomioida hoidettavien lasten ja nuorten äidinkieli ja huolehtia siitä, että heidän olisi mahdollista saada edellä mainittu hoito omalla äidinkielellään."

Johdannossa todetaan. "Lisäksi erikoissairaanhoidon keskittämissetukseen ehdotetaan täsmennettäväksi hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän alueellisia tehtäviä liittyen psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arvioinnin, osaamisen ylläpidon ja menetelmien käytön työnjakoon." HUS-yhtymä on tässä nostettu mukaan valtakunnallisesti yhdessä muiden yliopistosairaalahyvinvointialueiden kanssa, kun aiemmin kukin yliopistosairaalahyvinvointialue ja Uudellamaalla HUS ovat alueellisesti vastanneet näistä asioista. Huolena on, että HUS ottaisi liian keskeisen roolin Terapiatakuun keskeisenä suunnittelijana menetelmien arvioinnista ja osaamisen ylläpidosta, jolloin vaarana on, että sen suosimat psykoterapeuttiset lähestymistavat voisivat tulla ensisijaiseksi lähestymistavaksi.

Kommentit muista keskittämis- ja päivistysasetuksen muutosehdotuksista

-

Larmo Anneli
Suomen Psykoanalyttinen Yhdistys ry - Finlands Psykoanalytiska förening
rf